

Nr 6

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner beträffande traktorskatten.

(1:a avd.)

Yrkanden

1) de likalydande motionerna I: 309 av herr *Eskilsson m. fl.* och II: 415 av herr *Eliasson* i Moholm *m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen beslutar att traktorer som används enbart inom jord- och skogsbruk samt fiske och trädgårdsnäring ej skall beskattas utan kunna hänföras till en speciell skattefri klass III, samt

att vederbörande utskott utarbetar erforderliga författningsändringar

2) de likalydande motionerna I: 775 av herrar *Eric Carlsson* och *Svanström* samt II: 909 av herr *Jonasson m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en kartläggning av i vilken omfattning skattebelagda traktorer inte utnyttjas för transporter på allmän väg, en kartläggning som senare kan ligga till grund för en allmän översyn av traktorbeskattningen i enlighet med vad som anförts i motionerna.

Traktorskatten

I prop. 1969: 45 föreslogs att skatt skulle utgå för traktorer och för motorredskap som används för transport på allmänna vägar och gator. Traktorerna föreslogs i skattehänseende indelade i två klasser. Till den första klassen hänfördes i princip traktorer som används för transport på allmän väg eller gata (trafiktraktorer). Som trafiktraktor skulle inte anses traktorer som används för att forsla lantbrukets eller skogsbrukets produkter eller förnödenheter. Trafiktraktorer skulle beskattas enligt samma grunder som lastbilar. Skatten för en sådan traktor föreslogs utgöra hälften av fordonsskatten för en lastbil med motsvarande tjänstevikt.

Övriga traktorer skulle hänföras till den andra klassen. Skatten för traktorer i denna klass skulle utgå för helt kalenderår med 200 kr., om tjänstevikten ej överstiger 2 500 kg, och med 300 kr., om tjänstevikten är högre.

Genom den föreslagna beskattningen beräknades statens inkomster öka med omkring 40 milj. kr. för helt kalenderår räknat.

Traktorskatten avsågs utgå fr. o. m. den 1 januari 1970. Bestämmelser om registrerings- och anmälningsskyldighet m. m. föreslogs träda i kraft den 1 september 1969.

Riksdagen godkände förslaget i propositionen med vissa ändringar som förordats av bevillningsutskottet (BeU 1969: 35).

I prop. 1969: 165 till föregående års höstriksdag föreslogs att traktorskatten på traktorer som tillhör klass II enligt traktorskatteförordningen skulle sänkas till 120 kr. per år för traktorer med tjänstevikt ej över 2 500 kg och till 180 kr. per år för tyngre traktorer. Vidare föreslogs vissa andra mindre ändringar i traktorskatteförordningen.

Förslaget i propositionen godkändes av riksdagen enligt bevillningsutskottets hemställan (BeU 1969: 74).

Motivering

I: 309 och II: 415

När det gäller jordbrukstraktorer, som används enbart inom jordbruket, kan starka principiella betänkligheter riktas mot att de beskattas. Några bärande skäl för att dessa traktorer skall belastas med en skatt som skall gå till vägunderhåll torde inte kunna anföras. Från remissinstanserna riktades också vid skattens införande starka invändningar. Sveriges industriförbund avstyrkte sålunda helt förslaget om beskattning av jordbrukstraktorer. RLF framförde att en traktorskatt som exklusivt drabbar jordbruket framstår som ytterst diskutabel, eftersom en sådan skatt direkt skulle påverka lönsamheten och arbetsinkomsterna inom näringen.

Vad som anfördes mot beskattningen av exklusiva jordbrukstraktorer då beskattningen beslutades äger fortfarande giltighet. En särskild skattefri klass för traktorer bör därför införas. Till denna skattefria klass III bör hänföras de traktorer inom jord- och skogsbruk samt fiske och trädgårdsnäring vilka i mycket obetydlig utsträckning används på allmän väg. Traktorer, som inte används för transport på allmän väg eller vilkas användning för sådan transport är begränsad till antingen passage av allmän väg eller färd till eller från arbetsplats hörande till bruksenheten, bör sålunda ingå i denna skattefria klass.

I: 775 och II: 909

Genom beslut av fjolårets riksdag infördes särskild skatt på traktorer. Skatteplikten avser alla registrerade traktorer samt motorredskap i de fall dessa används på motsvarande sätt som s. k. trafiktraktorer.

Skatt uttas sålunda även på traktorer som inte utnyttjas på allmän väg. Detta måste anses stå i strid med de principer som i övrigt ligger till grund för fordonsbeskattningen.

Det är helt klart att åtskilliga traktorer med gummihjul inte används på de allmänna vägarna. Det gäller dels de traktorer som används helt och hållet i jordbruksdriften, dels traktorer som i huvudsak används stationärt för vissa specialuppgifter och på vilka monterats redskap av olika slag. Dessa traktorer som ofta är av äldre modell och saknar alternativ användning borde inte beläggas med skatt. Med hänsyn till att skatt kommer att tas ut i början av 1970 bör en utredning komma till stånd för att undersöka i vilken omfattning traktorer av här nämnda slag blir skattebelagda under 1970. Undersökningsresultatet bör därefter läggas till grund för en allmän översyn av traktorbeskattningen.

Utskottet

De förevarande motionerna avser främst att från traktorskatt undanta sådana traktorer inom jordbruket, skogsbruket, fisket och trädgårdsnäringen som endast undantagsvis används på allmän väg. Till stöd härför åberopas i första hand den vid vägtrafikbeskattningen i övrigt tillämpade principen om kostnadsansvarighet. I motionerna I: 309 och II: 415 begärs omedelbar lagstiftning medan i motionerna I: 775 och II: 909 yrkas utredning om i vilken utsträckning skattebelagda traktorer används för vägtransporter. Utredningen är avsedd att utgöra underlag för en översyn av traktorbeskattningen i syfte att skapa de avsedda undantagen.

Den av föregående års vårriksdag beslutade traktorskatten karaktäriserades av utskottet som en schablonbeskattning i fråga om traktorer inom jordbruk och skogsbruk. Utskottet ansåg det vara av större värde för jordbruket att kollektivt få betala en låg skatt, som ger samtliga jordbrukstraktorer tillträde till allmän väg, än att införa en mera differentierad beskattning med olika skatteklasser och undantag för vissa traktorer. Skatten i fråga om dessa traktorer kunde därför ses som en solidarisk avgift för att täcka det gemensamma vägstansansvaret.

Efter framställning från bl. a. Riksförbundet landsbygdens folk togs frågan om traktorskattens höjd upp till omprövning av chefen för finansdepartementet, som framlade förslag till höstriksdagen om en väsentlig nedsättning av skattebeloppen för traktorer inom jordbruk m. m. Departementschefen uttalade i propositionen om ändrad traktorskatt att han vid kontakter med företrädare för lantbrukets huvudorganisationer fått tillfredsställande försäkringar om att de ansåg traktorskatten acceptabel efter den föreslagna justeringen, som godkändes av riksdagen.

Med hänsyn till att de av motionärerna avsedda undantagen från beskattningen skulle strida mot den principiella uppläggning av traktorskatten, varom i stort sett enighet rådde så sent som vid föregående års höstriksdag, och då några erfarenheter från skattens tillämpning ännu inte kan redovisas finner utskottet inte skäl tillstyrka de förevarande motionsyrkandena.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår
1) motionerna I: 309 och II: 415
2) motionerna I: 775 och II: 909.

Stockholm den 24 februari 1970

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Tistad (fp), Wärnberg (s), Sundin (cp), Gösta Jacobsson (m), Paul Jansson (s), Arne Pettersson (s), Stadling (s) och Karl Pettersson (m); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (m), Brandt (s), Engkvist (s), fru Holmqvist (s), herr Vigelsbo (cp), Kristenson (s) Carlstein (s), Nyström (s), Larsson i Umeå (fp) och Sundkvist (cp).

Särskilt yttrande

av herrar Tistad (fp), Sundin (cp), Gösta Jacobsson (m), Karl Pettersson (m), Magnusson i Borås (m), Vigelsbo (cp), Larsson i Umeå (fp) och Sundkvist (cp).

Den schablonmässiga beskattning av traktorer inom främst jordbruk och skogsbruk, som beslöts av 1969 års vårriksdag, drabbar också traktorer, vilka i ringa omfattning eller inte alls utnyttjar allmänna vägar. Beslutet kan i fråga om denna effekt betecknas som ett klart avsteg från den sedan länge accepterade principen att vägtrafikbeskattningen skall bygga på fordonens kostnadsansvarighet för de allmänna vägarna. Den nedsättning av skattebeloppen som sedermera beslöts av 1969 års höstriksdag har givetvis gjort skattebördan lättare för flertalet här avsedda traktorägare, men kvar står att det inte kan anses vara tillfredsställande att en till vägväsendet specialdestinerad skatt skall utgå för en traktor som inte används på allmän väg. Vi anser att principen om vägstansansvarighet skall gälla så långt det är praktiskt möjligt och att traktorskatten bör överses med utgångspunkt härifrån, då närmare erfarenheter vunnits beträffande dess praktiska tillämpning.